Gemeente Amsterdam

Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Commissie Persoonsgegevens

De heer H. Aalders, directeur Inkomen
De heer 5.1, 2, e , IV manager Sociaal
Kopie: de heer M. van Engen, directeur Wonen
Kopie: mr. 5.1, 5.1, 2, e , privacy coördinator Sociaal
Kopie: CIO, J. Flippo
Kopie: Stedelijk Directeur Sociaal, de heer E. ten Hulsen

Datum	4 oktober 2016
Ons kenmerk	U16108
Behandeld door	Mw. 5.1, 2, e
Doorkiesnummer	5.1, 2, e
Faxnummer	nvt
E-mail	5.1, 2, e @amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Advies Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Geachte heer Aalders,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 25 augustus 2016 was namens u een vertegenwoordiging aanwezig. Bij het agendapunt "Woonkostenbijdrage" heeft de CPA het navolgende besproken.

In mei 2016 zijn betrokken partijen (woningcorporaties, de huurdersvereniging en de gemeente Amsterdam een woonlastenakkoord aangegaan. Afgesproken is dat huishoudens met een sociale huurwoning en een inkomen van tot 120% van het wettelijk sociaal minimum en zonder eigen vermogen, op termijn een huur hebben onder de aftoppingsgrens. De gemeente levert gedurende drie jaar een bijdrage aan deze huishoudens op grond van het Armoedebeleid. De voorgestelde gegevensuitwisseling dient om de uitkering van deze bijdrage mogelijk te maken. Woningcorporaties achten het echter in strijd met de belangenafweging van artikel 8 aanhef onder f van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) om per adres de huurprijs aan de gemeente, Werk, Participatie en Inkomen (WPI) te verstrekken.

De CPA overweegt in dit verband het volgende. Artikel 8 aanhef onder f van de Wbp bepaalt dat de persoonsgegevens verwerkt mogen worden als dat noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke, tenzij het belang of de fundamentele rechten van de betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert. De Woningcorporaties hebben een gerechtvaardigd belang in de zin van dit artikel bij het uitvoeren van hun taken op grond van het

Woonlastenakkoord. Vervolgens is een nadere afweging vereist, waarbij de belangen van de betrokkene een zelfstandig gewicht toekomen tegenover het belang van de woningcorporaties. Alleen als het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer doorslaggevend is, dienen de woningcorporaties af te zien van de gegevensverwerking. De mate van gevoeligheid van de verstrekte gegevens speelt hier een rol als ook de maatregelen die zijn genomen om rekening te houden met de belangen van de betrokkene. In dit licht hebben woningcorporaties bezwaar tegen het leveren van de individuele huurprijs aan WPI, zonder dat de mogelijkheid tot opt out aan betrokkenen is geboden. In de voorgestelde werkwijze verwijderen de woningcorporaties de adressen waarvan bekend is dat er bezwaar tegen is gemaakt uit het bestand en leveren de overige adressen met huur- en persoonsgegevens van de huurder aan WPI.

De CPA ziet evenwel een risico in deze werkwijze. De woningcorporatie gaat de verlaging uiteindelijk uitvoeren en krijgt weliswaar niet de individuele inkomensgegevens van WPI, maar wel het bericht dat het inkomen dusdanig laag is dat de huurder in aanmerking komt voor een bijdrage. Daar komt bij dat onderdeel van de afspraken in het Woonlastenakkoord is dat in uitzonderingsgevallen de woningcorporatie niet overgaat tot het feitelijk verlagen van de huur, maar zal overgaan tot het aanbieden van een meer passende woning.

De CPA acht de volgende werkwijze minder belastend en stelt voor om deze in overweging te nemen:

1. De woningcorporatie levert adressen aan met de huren die binnen de marge vallen en geeft daarbij ook aan wat de actuele huur is.
2. Basisinformatie levert bij dit bestand de juiste adressen uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).
3. WPI kijkt op welke adressen iemand woont die binnen de doelgroep valt wat betreft het inkomen.
4. Basisinformatie geeft het aantal ingeschrevenen op met de aanduiding meer/minderjarig.
5. WPI haalt degenen die op basis van stap 4 niet in aanmerking komen er uit.
6. WPI schrijft burgers aan met uitleg over de regeling vergezeld van een aanvraagformulier. Hierbij kan de betrokkene ook aangeven of hij wel of geen huurder is. De betrokkenen kunnen besluiten geen gebruik te maken van de regeling en in dat geval worden hun gegevens niet gedeeld met de woningcorporaties (opt out).
7. Het adressenbestand van aanvragers dat stap 6 oplevert gaat naar de betreffende woningcorporatie die de naam van de huurder er bij geeft. Hierbij zijn de betrokkenen die geen gebruik wensen te maken van de regeling ('opt out') verwijderd.
8. WPI corrigeert het bestand aan de hand van het gegeven of betrokkene wel of geen huurder is.
9. Het uiteindelijke bestand wordt opgeleverd aan de woningcorporatie om Woonlastenakkoord uit te voeren.

De CPA overweegt dat deze werkwijze met het oog op de privacybelangen van de betrokkenen minder bezwarend is en acht het daarbij van groot belang dat inkomensgegevens bij WPI blijven, met uitzondering van de gegevens van diegenen die middels een aanvraagformulier kenbaar hebben gemaakt gebruik te willen maken van de regeling. Overigens is ook dan uitsluitend bij de woningcorporaties bekend dat diegene in de doelgroep voor de regeling valt en niet hoe hoog het inkomen en/of vermogen daadwerkelijk is. Informatie over de regeling en de gegevensverwerking aan betrokkenen acht de CPA van essentieel belang bij het aanvraagformulier gezien de informatieplicht in de zin van artikel 34 Wbp e.v.

Bijgaand treft u het deel van de notulen van de vergadering aan over het betreffende agendapunt.

Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

5.1, 2, e

5.1, 2, e

Mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van de openbare vergadering op donderdag 25 augustus 2016

9. Woonkostenbijdrage
De voorzitter start het gesprek over de woonkostenbijdrage.
In de voorbespreking heeft de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) besproken dat de voorgestelde methode ingewikkeld lijkt te zijn.

Werk, Participatie en Inkomen (WPI) antwoordt dat de term 'woonkostenbijdrage' wordt geschrapt. De term woonkostenbijdrage heeft de gemeente in de krant gebracht met een bedrag van 188 miljoen euro. Het College heeft opdracht gegeven tot een simpelere werkwijze. Deze werkwijze heeft een elegant karakter. Dit voorstel probeert het probleem aan de bron op te lossen daar waar de huurhoogte wordt vastgesteld van mensen die vervolgens de huur niet kunnen betalen, omdat de huurtoeslag niet volledig compenseert voor de lasten. Dit geldt zeker niet indien de huur gezien de lasten aan de hoge kant is. Eigenlijk zegt het Rijk dan: ga maar goedkoper wonen. In Amsterdam is dit een onmogelijke opgave. De woningbouwcorporaties hebben zich in het woonlastenakkoord verbonden met het College van Amsterdam om tot een passende huursystematiek te komen. Passend in die zin dat de huur niet boven de aftoppingsgrenzen van de huurtoeslag komt. Anders gezegd: dat er sprake is van een huur die in hoge mate door de huurtoeslag wordt gecompenseerd, zodat het budgetplaatje blijft kloppen. Dit is een veel betere manier om vast te stellen of de verhouding tussen woonlasten en budget klopt. De vraag is hoe tot deze werkwijze kan worden gekomen.

De CPA vraagt hoe de woonkostenbijdrage gaat heten.

WPI zegt dat gedacht wordt aan de term van 'passende huurhoogte'. Deze term past ook bij de aanpassing van landelijke wetgeving. Dit is een algemeen aanvaard begrip. Wat is er nu ingewikkeld aan de werkwijze? De gemeente weet in hoge mate van zijn burgers welke burgers een zodanig inkomen hebben dat zij moeite hebben met het betalen van de huur (de minima-doelgroep). De woningcorporatie is op de hoogte van de hoogte van de huur die mensen betalen. Deze twee gegevens-sets komen niet bij elkaar. Deze gegevens moeten bij elkaar worden gebracht. Bij armoederegelingen wordt informatie zoveel mogelijk via bestandskoppelingen bijeengebracht, omdat dan het hoogste bereik kan worden gerealiseerd. Als het gaat om aanvragen van individuele mensen, dan doet de gemeente er jaren over om al deze mensen te bereiken. Als bestanden worden gekoppeld en de doelgroep zoveel mogelijk in kaart wordt gebracht, dan is het bereik vele malen hoger. Daar zit een aantal privacy beperkingen in, die aan de CPA worden voorgelegd. De voorgestelde methode is: de vraag is eerst of de woningbouwcorporatie gegevens aan de gemeente mag verstrekken. Dan kan de gemeente vervolgens de gegevensverwerking uitvoeren. De woningcorporaties hebben juridisch advies gevraagd aan de gemeente of de gegevens van huurders aan de gemeente mogen worden verstrekt. Het advies van de privacy juristen was dat dit in principe zou mogen, maar dat de mogelijkheid tot opt out geboden zou moeten worden.

De CPA vraagt of de woningcorporaties dan al zijn huurders aanschrijft.

WPI zegt dat dit de koninklijke weg is.

De woningcorporatie vreest echter dat de huurders die rijker zijn, de aanschrijving onzin zullen vinden. Verwacht wordt dat er veel opgewonden reacties komen over wat er met de persoonsgegevens wordt gedaan. De vraag was of niet alleen de minima kunnen worden benaderd voor de opt out regeling. De gemeente verschaft echter niet het bestand van de minima aan de woningcorporatie. Daarom heeft de gemeente aangeboden om de aanschrijving voor de woningcorporatie te verrichten. Dan is de vraag tot wie iemand zich dan moet richten voor het gebruik maken van opt out, tot de gemeente of tot de woningcorporatie. Vervolgens moet gecompenseerd worden in de kosten van de woningcorporaties. Dat gebeurt echter aan de hand van de concrete aanvragen van mensen die daadwerkelijk van de regeling gebruik willen maken.

De CPA zegt dat het gaat om sociale huurwoningen. Dat is een groot deel van het bestand van de woningcorporaties. Rijkere huurders zitten grotendeels in de vrije sector.

WPI zegt dat ook in de groep van de sociale huurwoningen, hoge inkomens kunnen voorkomen. Het gaat om in verhouding tot het inkomen hoge huren.

De privacycoördinator van Cluster Sociaal zegt dat artikel 8 onder f van de WBP ('gerechtvaardigd belang'), de wettelijke grondslag is voor de gegevensverwerking door de woningcorporaties. Ook het proportionaliteitsbeginsel is van toepassing, zodat niet de hele groep huurders mag worden aangeschreven voor de opt out regeling, maar alleen de doelgroep.

WPI zegt dat het bestand van de minima bekend is en dat dit gekoppeld kan worden aan een openbaar bestand van de woningen. Maar daarmee is de individuele huurhoogte van mensen nog niet bekend. Dit is een privacygevoelig gegeven. Door deze match kan de opt out regeling verzorgd worden. Bij de aanvraag wordt vervolgens geëxpliciteerd dat toestemming wordt gegeven voor het verwerken van de noodzakelijke persoonsgegevens. Als de groep mensen die wordt aangeschreven te groot is, dan wordt gevreesd dat te veel mensen uitvallen en geen gebruik maken van de regeling. Het gaat om een bureaucratisch weinig vaardige groep.

De CPA zegt dat bekend is dat mensen soms moeilijk te bereiken zijn of niet responsief zijn. Gevraagd wordt of de huurhoogte niet bekend is bij WPI.

WPI zegt dat dit gegeven niet bekend is.

De CPA vraagt of het inkomen van de huurders niet bij de woningcorporaties terecht komt.

WPI antwoordt ontkennend.

De CPA constateert dat de gemeente en woningcorporaties het niet proportioneel vinden om alle huurders met een sociale huurwoning aan te schrijven om een mogelijkheid tot opt out te bieden voor de gegevensverwerking voor de passende huurhoogte.

WPI zegt dat de gemeente dit theoretisch wel zou willen doen. Het bezwaar ligt meer bij de corporaties.

De CPA vraagt wie de bedragen gaat uitkeren.

WPI zegt dat de woningcorporaties dit doen.

De CPA constateert dat er voor de woningcorporaties sprake is van de behartiging van een gerechtvaardigd belang in de zin van artikel 8 onder f Wbp.
Als de woningcorporatie adressen aan de gemeente geeft waarbij de huur in een marge past en de gemeente doet de controle of deze groep binnen de groep van de minima valt en geeft de adressen terug aan de woningcorporatie, is dit een simpelere werkwijze. De gemeente heeft overigens niet alle minima ter beschikking.

WPI zegt dat de gemeente mensen die niet zijn gevonden ook probeert te bereiken.

De CPA zegt dat de gemeente criteria aan de woningcorporatie kan geven, waarbinnen de huren moeten vallen. En deze adressen worden dan gekoppeld aan het minimabestand.

WPI zegt dat dit niet voldoende is omdat in de huurtoeslagwetgeving twee grenzen zitten. Afhankelijk van de omvang van het huishouden komt de huurder bij deze grenzen. De exacte huurhoogte is nodig.

De CPA vraagt waar de opt out regeling wordt uitgevoerd: bij de woningcorporatie?

WPI zegt dat dit een dilemma is. Eigenlijk gaat het om gegevens van de woningcorporatie die deze gegevens met de gemeente deelt; feitelijk zou iemand zich tot de woningcorporatie moeten richten. Omgekeerd zou de opt out alleen bij de gemeente bekend moeten zijn, omdat het feit dat mensen tot de minimadoelgroep behoren dan niet bij de woningcorporatie bekend wordt.

De CPA zegt dat de opt out in feite gaat om het niet aanvragen van de bijdrage. Als de gemeente de huurhoogte ontvangt en op grond daarvan wordt de doelgroep aangeschreven, dan ontvangt de doelgroep informatie dat er een toeslag is en wat de werkwijze is. De opt out bestaat er uit dat geen gebruik gemaakt wordt van de betreffende regeling.

WPI zegt dat de privacy juristen zeggen dat het verstrekken van de individuele huurhoogte een privacygevoelige verwerking is.

De CPA zegt dat als de woningcorporatie zich op het standpunt stelt dat er een gerechtvaardigd belang is bij het uitvoeren van de regeling in het woonlastenakkoord en de

gemeente dit faciliteert, dat dan wel sprake kan zijn van een privacygevoelige verwerking, maar dat dit niet hoeft te betekenen dat de verwerking niet noodzakelijk is met het oog op de behartiging van het gerechtvaardigd belang. Daarbij komt dat de CPA een risico ziet in de voorgestelde methode. De woningcorporatie gaat de verlaging uiteindelijk uitvoeren. De woningcorporatie krijgt weliswaar niet de individuele inkomensgegevens, maar wel het bericht dat het inkomen dusdanig laag is dat de huurder in aanmerking komt. Dit kan allerlei effecten hebben. De woningcorporaties gaan wellicht schuiven met deze huurders, omdat het in het belang is van de woningcorporatie deze mensen op een bepaalde plek wil gaan zetten.

WPI antwoord dat het onderdeel is van de afspraken dat in uitzonderingsgevallen de woningcorporatie niet overgaat tot het feitelijk verlagen van de huur, maar zal overgaan tot het aanbieden van een meer passende woning. Stel dat iemand alleen in een grote woning zit, dan behoudt de woningcorporaties zich het recht voor om in plaats van de huur te verlagen een meer passende woning aan te bieden. Het College heeft gezegd dat daar een geschillencommissie voor moet komen.

De CPA concludeert dat de verstrekking van gegevens over de huurhoogte noodzakelijk is met het oog op het gerechtvaardigd belang van de woningcorporatie in de zin van artikel 8 onder f Wbp, waarbij dit opweegt tegen het privacy belang van de betrokkenen. De CPA acht het van groot belang dat de inkomensgegevens bij de gemeente blijven.
De gemeente mag de huurgegevens ontvangen in het kader van de gemeentelijke taken voor Armoedebestrijding. De woningcorporatie krijgt alleen de output; welke mensen een vrijwillige aanvraag hebben gedaan voor de bijdrage. De CPA zal dit in een brief aan WPI verwoorden.
WPI zal dit standpunt met de woningcorporaties delen. WPI bevestigt dat zij actief zijn in het opsporen van niet-uitkeringsgerechtigden die ook in aanmerking komen.